

مقاله پژوهشی:

ارائه الگوی تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران

امید اردلان^۱، نادر شمامی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۱۱

چکیده

به دست آوردن دانش از مهم ترین عوامل رسیدن به استقلال واقعی و رها شدن از وابستگی است و این امر در سایه پژوهش امکان پذیر است. پژوهش حاضر با هدف طراحی الگوی تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران در قالب الگوی پارادایمی (شامل شرایط علی، مقوله محوری، شرایط زمینه ای (بستر سازها)، شرایط مداخله گر، راهبردها و پیامدهای تعالی سازی پژوهش) انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق شامل خبرگان و صاحب نظران حوزه پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران است. در این تحقیق نوع پژوهش کاربردی، روش انجام آن توصیفی - اکتشافی و ابزار گردآوری داده ها شامل مطالعات کتابخانه ای و مصاحبه نیمه ساختاریافته با خبرگان بوده است. روایی سؤالات مصاحبه به روش محتوایی و پایایی آن با اجرای روش بازآزمون تأیید شده است. تجزیه و تحلیل داده ها با رویکرد کیفی و با استفاده از روش نظریه پردازی داده بنیاد انجام شد و فرآیند کدگذاری در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی اجرا شد. براین مبنای، یکایک اجزای پارادایم کدگذاری تشریح و الگوی تعالی سازی پژوهش در آجا ترسیم گردید و در پایان نظریه ای مبتنی بر ۱۶ قضیه حکمی خلق شد

کلیدواژه ها: تعالی، تعالی سازی پژوهش، ارتش جمهوری اسلامی ایران، نظریه پردازی داده بنیاد.

۱. استادیار دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش؛ نویسنده مسئول؛ رایانامه: ardalan62omid@gmail.com

۲. عضو هیات علمی دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش

مقدمه

کشور ما بدون حرکت در جاده گسترش دانش و پژوهش، امکان ندارد بتواند به نقطه مطلوب خود دست پیدا کند؛ .... کلید (آن)، دانش و پژوهش است (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، بازدید از پژوهشکده رویان، ۱۳۸۶/۰۴/۲۵).

برابر تاکیدات مقام معظم رهبری در خصوص انجام پژوهش در راستای عدم وابستگی نظامی و غیرنظامی به سایر کشورها، مفهوم تعالی سازی پژوهش می تواند راهکاری جامع و کارآمد برای حرکت مراکز پژوهشی در مسیر کاربردی کردن تحقیقات انجام شده در ارتش در مسیر بهبود و ارتقاء عملکرد باشد. تعالی، مفهومی است که رشد و بهبود همه جانبه ای را برای سازمان دنبال می کند و در برگیرنده تمامی ابعاد و بخش های یک سازمان می شود و یکی از مهم ترین اهداف مدیران سازمان ها، دستیابی به کمال و تعالی است. دستیابی به این کمال و تعالی، مستلزم شناسایی، تشخیص، توسعه و گسترش موفقیت در سازمان است. امروزه مراکز پژوهشی که موتور پیشران سازمان ها و بازتاب پیشرفت و توسعه سرمایه انسانی به شمار می آیند تحت تاثیر رویدادها و شرایط جهانی قرار گرفته اند و به عنوان نهادهایی برای حذف وابستگی به سایر کشورها درآمده اند (سربلند، ۱۳۹۹).

در خصوص اهمیت تحقیق و پژوهش مقام معظم رهبری فرموده اند: "تحقیق، منبع تغذیه آموزش است. ما اگر تحقیق را جدی نگیریم، باز سال های متمادی بایستی چشم به منابع خارجی بدوزیم و منتظر بمانیم که یک نفر در یک گوشه دنیا تحقیقی بکند و ما از او یا از آثار تألیفی بر اساس تحقیق او استفاده کنیم و اینجا آموزش بدهیم. این نمی شود؛ این وابستگی است." (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، دیدار اساتید و رؤسای دانشگاه ها، ۱۳۸۶/۰۷/۰۹).

یکی از سازمان های پیشرو در امر تحقیق و پژوهش در اکثر کشورهای دنیا ارتش است. ارتش جمهوری اسلامی ایران برای انجام ماموریت های خود به انجام و توسعه راهبردی پژوهش و تحقیق چه در حوزه تحقیقات صنعتی و حوزه تحقیقات نظری نیاز دارد و همواره باید در راه تعالی قدم نهاده و در زمره سازمان های متعالی باشد. عدم کاربرد آن ها در عمل، شکاف میان تئوری و عمل را در اذهان متبادر کرده است. از این رو، آنچه در کشور ما حایز اهمیت بوده این است که مسئله اصلی، نبود یک مدل متناسب با فرهنگ و ارزش های بومی - اسلامی و انقلابی در زمینه های مختلف پژوهشی است.

اولین گام برای سامان بخشیدن به امر پژوهش در ارتش ج.ا.ایران دستیابی به نظام یکپارچه‌ای در حوزه مساله‌یابی و نظام‌مندی مسائل و نیازسنجی تحقیقات کاربردی و بنیادی در آجا است تا در این راستا چگونگی انجام پژوهش‌های عملیاتی آجا از قبیل: "فرآیند مساله‌یابی و نظام‌مندی مسائل در سازمان، فرآیند نیازسنجی تحقیقات، انتخاب محققین و پژوهشگران، نحوه انجام و اجرای تحقیق، چگونگی تحقیقات و چگونگی کاربردی نمودن و کاربست نتایج تحقیقات در سازمان و میزان تحقق اهداف برنامه‌های پژوهشی" مورد توجه قرار گیرد که در نتیجه، انجام پژوهش‌های تکراری و یا تحقیقاتی که هیچ‌گونه کاربردی را نداشته و ندارند به حداقل رسیده و سبب صرفه‌جویی در هزینه‌ها و تخصیص هزینه‌ها به تحقیقات اثربخش در سازمان شود. از این رو ارتش جمهوری اسلامی ایران در امر پژوهش نیاز به پژوهشی جامع و کامل داشته تا در راستای منویات مقام معظم رهبری و فرماندهی معزز کل قوا و سند چشم‌انداز بیست ساله نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، قانون اساسی و قانون آجا، به انجام وظایف قانونی خود پرداخته و ابزار و روشی برای اندازه‌گیری و شناخت و نحوه اجرای پژوهش‌های عملیاتی به‌منظور عملکرد یکپارچه سازمان‌ها و مراکز تحقیقاتی ارتش در حوزه پژوهش‌های عملیاتی در آجا بوده و مبنای مناسبی برای تصمیم‌های راهبردی، برنامه‌ریزی و کنترل قرار می‌گیرد.

بر اساس بیانات مکرر فرماندهی معظم کل قوا مبنی بر "استمرار پیشرفت و افزایش توان ارتش با این عنوان که پیشرفت‌ها باید همچنان ادامه پیدا کند تا ارتش فردا از ارتش امروز بهتر، قوی‌تر، کارآمدتر و انقلابی‌تر باشد مخصوصاً بیانات ایشان در دیدار روز ارتش در سال ۱۳۹۷ خطاب به فرماندهان ارتش و جوانان ارتشی که تأکید کردند: از شما جوانان عزیز می‌خواهم همه ابتکارات، تلاش‌ها و ظرفیت‌های انسانی خود را برای پیشبرد و اعتلاء ارتش بکار اندازید". راهبرد پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی ارتش ما به خوبی روشن بوده و می‌بایست در راستای رفع نیاز سازمان، به ارتقاء و تعالی کاملاً بومی این پژوهش‌ها، در راستای اعتلاء به یک ارتش اسلامی و انقلابی قوی و کارآمد بیش از پیش اقدام شود. بنابراین محققین در این تحقیق به دنبال ارائه الگوی تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران خواهند بود.

مبانی نظری و پیشینه‌شناسی تحقیق

تعالی سازمانی:

جنبش تعالی و بالندگی سازمانی که در نیمه دوم سده بیستم پایه‌ریزی شد، در دهه کنونی به رشد درخور توجهی رسیده است. مفهوم تعالی و بالندگی بر پایه مفروض‌هایی استوار است که با ارزش‌های والای انسانی، سازگاری کامل دارد. تعالی سازمانی، ریشه هر گونه توانمندی و شکوفایی در قلمرو تلاش‌های انسانی را در بالندگی انسان جستجو می‌کند و انسان را مایه اصلی و عامل بنیادی هرگونه دگرگونی به‌شمار می‌آورد. یک طرح تعالی سازمانی، کوششی است دوربرد، برنامه‌ریزی شده و پایدار که بر راهبردی سراسری استوار است و می‌کوشد تا با تشخیص منطقی و منظم دشواری‌ها و با بسیج همه نیروها و منابع موجود، به اجرای یک برنامه دگرگونی دست بزند، در این بین، الگوهای تعالی سازمانی بالاخص در حوزه تعالی‌سازی پژوهش در سازمان‌ها به‌عنوان ابزاری فراگیر و با نگرش جامع به تمامی زوایای سازمان‌ها به کمک مدیران می‌آیند تا آن‌ها را در شناخت دقیق‌تر سازمان یاری کنند. منظور از تعالی سازمانی از آن زمانی که وارد ادبیات گردید، عملکرد برجسته مدیریت یک سازمان است که به دستیابی نتایج درخشان منتهی شده و از مفاهیم بنیادی مدیریت نشات می‌گیرد (اسکیلدن^۱، ۲۰۰۱).

یکی از اولین قدم‌ها در گسترش بخشیدن به مدل‌های تعالی سازمانی در سال ۱۹۸۳ در کانادا، با طرح جایزه کیفیت و تعالی سازمانی کانادا برداشته شد. پس از آن در سال ۱۹۸۷ بعد از چندین سال تلاش مستمر، مدل کسب‌وکار جایزه ملی کیفیت مالکوم بالدريج در آمریکا مطرح گردید که در واقع تمامی اجزای یک کسب‌وکار را با در نظر گرفتن منافع تمامی ذینفعان دربرمی‌گیرد. مدل جایزه کیفیت اروپا EFQM، توسط بنیاد کیفیت اروپا در سال ۱۹۹۱ ارائه گردید که بسیاری از کشورهای اروپایی و غیراروپایی از آن پیروی می‌کنند. در راستای جهانی کردن اقتصاد و افزایش رقابت جهانی، تمامی کشورها به این باور رسیدند که برای حضور و بقاء در بازارهای منطقه‌ای، جهانی و حتی داخلی باید توان رقابتی و قابلیت رقابت‌پذیری صنایع و سازمان‌های خود را افزایش دهند. از این‌رو تمامی کشورها، مطالعات مختلفی در زمینه شناسایی و اشاعه اصول کلیدی موفقیت سازمان‌ها، به‌منظور بهبود عملکرد آنها انجام دادند. جوایز ملی کیفیت و مدل‌های تعالی سازمانی حاصل این مطالعات و تحقیقات می‌باشند. اگرچه مدل‌های دمی‌نگ، بالدريج و EFQM معروف‌ترین مدل‌های

تعالی سازمانی می‌باشند ولی کشورهای دیگری هستند که مدل‌های خاصی را با الهام از مدل‌های معروف فوق برای خود توسعه داده‌اند. مدل‌های تعالی سازمانی، با ارائه معیارهای ارزیابی، خطوط راهنمایی برای سازمان‌ها ایجاد می‌نماید تا پیشرفت‌ها و عملکردها خود را زمینه کیفیت و تعالی سازمانی اندازه‌گیری نمایند. در ایران از سال ۱۳۸۲، با معرفی "مدل تعالی سازمانی" و جایزه ملی تعالی سازمانی بسیاری از مدیران سازمان‌های ایرانی توانسته‌اند با استقرار مدل تعالی سازمانی، به چارچوب مناسبی برای اعمال روش‌های نوین مدیریتی در سازمان خود دست یابند و نقاط قوت و زمینه‌های قابل بهبود سازمان خود را بشناسند و در جهت تعریف برنامه‌های بهبود و اجرای آنها گام بردارند.

تاریخچه تحولات دانشگاهی:

تنش‌های نسل یک، نسل دو، نسل سه تحولات دانشگاهی جهان پیشرو به صورت سه نسل و اخیراً چهار نسل توصیف شده است. نسل در این جا به معنای یکسره زمانی و تقویمی نیست. زمان مدخلیت دارد ولی فقط زمان نیست که نسل‌ها را تعریف می‌کند. به این نشان که نسل اول را اندکی دیرتر خواهیم دید مضربی با مقیاس سده‌ای دارد، نسل دوم مضرب دهه‌ای پیدا می‌کند ولی نسل سوم پس از گذشت فقط چند سال، معروض چرخش نسلی نوظهوری شده است. شیفت‌های نسلی معمولاً برحسب دگرگونی‌های دورانی بزرگ در تجربه‌های زیسته‌ای دانشگاهی روی می‌دهد. این جابه‌جایی‌های نسلی پایه‌های تحولات مهم پارادایمی و تغییر اساسی در محیط‌هایی اتفاق می‌افتد که دانشگاه‌ها با آن خواه‌ناخواه تعامل می‌کنند. تغییر نسل‌ها نشان از رویدادهای مهم و تجربه‌های تازه و نوپدید و وقوع یک یا چند واقعه اثرگذار در فلسفه وجودی و کارویژه‌های دانشگاهی می‌دهد. نسل اول دانشگاهی تا میانه سده بیست بیشتر بر آموختن و یادگرفتن دانش تأکید دارد و عمدتاً حامل ارزش‌های کلاسیک مدرن و میراث عصر روشنگری و بعد از آن است. نسل دوم دانشگاهی که طی دهه ۸۰ به عرصه آمده است و تحت تأثیر گذر از عصر صنعت به پسا صنعت و جامعه اطلاعاتی است، پژوهش و پدیدآوری دانش اهمیت می‌یابد بدون اینکه آموزش از آن جدا باشد سنت آلمانی دانشگاه هومبولتی، به سیاق ابتناء آموزش بر پژوهش و تأکید بر پژوهش آزاد پیش رفته است. اما در نسل سوم که پدیده اوایل قرن بیست و یکم است، دانشگاه در ببحوجه تحولات بی‌سابقه‌ای قرار گرفته است مانند گسست‌های پست مدرن جامعه شبکه‌ای، فناوری اطلاعات و ارتباطات، جهانی شدن، اقتصاد نئوکلاسیک اهمیت بازارهای یکپارچه شده جهانی و رقابتی شدن و جز آنها. در

این گیرودار عجیب، دانشگاه‌ها نیز خواه‌ناخواه با مطالبات تولید ارزش افزوده برای جامعه روبه‌رو هستند و چشم داشت از آنها این است که نه تنها آموزاندن دانش، نه فقط پدیدآوری دانش بلکه نوآوری و به‌کارآوری دانش کنند و به پدیدآوری فرصت‌های کسب‌وکار تازه برای جامعه باتکیه‌بر دانش روی بیاورند و ارزش‌آفرینی از راه دانش بکنند (فراستخواه، ۱۳۹۵).

جدول شماره ۱: مقایسه نسل‌های دانشگاهی

نسل سوم	نسل دوم	نسل اول	
کارآفرینی	پژوهش	آموزش	ویژگی‌های نسلی
به کار آوردن دانش تولید ارزش افزوده از راه دانش	پدیدآوردن دانش	آموزاندن دانش	کار ویژه دانشگاه
ارزش‌های مبادله‌ای و بازاری	هنجارهای علمی و ارزش‌های دانش‌شناختی	ارزش‌های تعلیمی	ارزش‌ها
تسهیل‌گری برای ساخته‌شدن اجتماعی دانش	ارائه نتایج یافته‌های پژوهشی	تدریس	آموزش
محیط چندرسانه‌ای و انفجار اطلاعات و جستجوگرها و مرورگرها	فهرست مطالعه و گزارش‌ها و موردهای مطالعه	جزوه درسی استاد	منابع اصلی
استاد و دانشجو و عوامل کسب‌وکار و ذی‌نفعان بیرونی	استاد و دانشجو	استاد دانشجو	میدان نیروها
تبدیل دانش به ثروت و ارزش‌های مبادله‌ای	طرح تحقیق و گزارش تحقیق	کنجکاوی ناب علمی	علم‌ورزی
خود نوعی بنگاه است و صنعت است و کسب‌وکار است (بازار دانش)	مجری تحقیق برای صنعت و بازار (دانش و بازار)	منزه است از بازار	دانشگاه و صنعت و بازار
خصوصی‌سازی	تنوع منابع مالی	منابع عمومی	منابع مالی
خودگردانی و بنگاه‌داری و سرمایه‌داری دانشگاهی	طرف قرار داد در طرح‌های پژوهشی و دارای تعهداتی به کارفرمایان دولتی و غیردولتی	استقلال و آزادی آکادمیک	استقلال نهادی
گرن‌تها و اعتبارات استادان	استاد مجری پروژه	استاد حقوق‌بگیر	درآمد هیئت‌علمی
بین‌رشته‌گرایی	تخصصی و رشته‌ای	جامع و رشته‌ای	برنامه‌ها

نسل سوم	نسل دوم	نسل اول	
پردیس مجازی و نیز تنوع مراکز و شهرک‌ها و پارک‌های علم و فناوری و انکوباتور و شرکت‌های زایشی و نویناد	و نیز پژوهشکده‌ها، توسعه آزمایشگاه‌ها	پردیس، دانشکده‌ها و دپارتمان‌ها	واحدهای سازمانی
قطب فن‌آوری و اینترنت‌پرایز	مرکز تحقیقات و لابراتوار	کرسی استادان	مکان کانونی

تعالی سازی پژوهش:

این مطلب روشن است که هر چه کیفیت علمی پژوهش‌ها بیشتر باشد، آن پژوهش‌ها در تولید و کاربست علم مؤثرترند. با این حال، بررسی‌ها نشان می‌دهد که در شرایط کنونی، چالش‌های بسیاری در زمینه کیفیت پژوهش در کشور وجود دارد و تا رسیدن به وضعیت مطلوب خلق دانش در مراکز آموزش عالی کشور، فاصله هست. در این راستا، دانایی‌فرد (۱۳۹۸) پژوهش‌های تزینی را به‌عنوان یکی از موانع خلق دانش در حوزه علوم انسانی در کشور قلمداد می‌کند. وی اظهار می‌دارد در برخی از حوزه‌های مطالعاتی علوم انسانی هدف از انجام پژوهش، نشان دادن تعداد مقاله‌ها است و پژوهش‌ها رنگ و لعاب تزینی برای رزومه‌ها دارند (دانایی‌فرد، ۱۶:۱۳۸۸).

در واقع در برخی موارد به‌جای اینکه پژوهش از بطن مسئله یا نیازی که در جامعه وجود دارد یا پژوهشگر بر مبنای تجربیات خود با آن روبه‌رو شده یا در ذهن وی شکل گرفته است و با هدف حل آن مسئله و رفع آن نیاز، آغاز شود، تنها با هدف توسعه رزومه انجام می‌گیرد. علاوه بر این، کمی-برداری و موازی‌کاری و تکرار پژوهش‌های مشابه، کم‌رنگ بودن حمایت از پژوهش‌های محققان و اندیشمندان جوان داخلی و اسطوره‌گرایی در زمینه نظریه‌های گذشتگان، نبود نظامنامه و منشور اخلاقی و حرفه‌ای علم و یا نبود ضمانت اجرایی برای آن و وجود ضعف در جو علمی و پژوهشی برانگیزاننده و حمایتی در برخی محیط‌های دانشگاهی، گرفتن ایده و موضوع از تحقیقات خارجی به‌جای توجه جدی به مسائل و مشکلات جامعه، قابلیت اجرایی و کارایی و اثربخشی پایین برخی تحقیقات علیرغم ارائه مدل‌ها و نظریات علمی قابل قبول، فقدان ساختار و قوانین و ضوابط مشخص در جهت ارزیابی کیفیت فعالیت‌های پژوهشی محققان، در نظر گرفتن میزان و تعداد تولیدات علمی به‌مثابه معیار ارتقاء و غلبه دید کمیت‌گرایی و عدم توجه کافی به کیفیت فعالیت‌های پژوهشی و ... از دیگر چالش‌های موجود در زمینه کیفیت پژوهش و خلق دانش در کشور به‌شمار می‌روند (ربانی و همکاران، ۲۴:۱۳۹۰).

از آنجا که ارتقاء کیفیت فعالیت‌های پژوهشی و توسعه کیفی خلق دانش، یکی از عوامل مهم و اثرگذار در توسعه و پیشرفت کشورها و موفقیت در رقابت جهانی است و با توجه به چالش‌های موجود در خصوص کیفیت پژوهش در کشور و نیز با توجه به این نکته که پژوهش‌های دانشگاهی از مهم‌ترین منابع خلق دانش در هر کشوری به‌شمار می‌رود، ارزیابی کیفیت پژوهش‌های دانشگاهی به‌صورت نظامی واحد، جامع و فراگیر در آموزش عالی کشور، ضروری به‌نظر می‌رسد. اجرای این نظام، سوءرفتارهای پژوهشی را کاهش می‌دهد و تحسین و اعتماد عمومی را نسبت به فعالیت ارزشمند پژوهش ایجاد می‌کند. کاربست نظام ارزیابی کیفیت پژوهش می‌تواند از طریق کاهش چالش‌های موجود به بهبود کیفیت پژوهش و توسعه کیفی خلق دانش در کشور بیانجامد و به تعالی علمی کشور کمک کرده و از این رهگذر، مسیر پیشرفت و توسعه کشور را هموار سازد (شامو، ۲۰۱۶).

پژوهش و علم، محور اقتدار کشور:

رمز پیشرفت یک کشور، یعنی آن محور اصلی برای اقتدار یک کشور، پیشرفت همراه با اقتدار، علم و محیط علمی است؛ این را توجه داشته باشید. نگذارید این تیر طبق آن هدف‌گیری دشمن، به هدفی که آن‌ها گرفته‌اند، اصابت کند. کار علمی را نگذارید متوقف بشود. از همه این حرف‌هایی که گفته شد، مهم‌تر، مسئله علم و تحقیق و پژوهش است. دنیای غرب ثروتش از ناحیه علم است، اقتدارش از ناحیه علم است، زورگوئی‌ای که امروز می‌کند، به‌خاطر علمی است که دارد. پول فی‌نفسه اقتدار نمی‌آورد. آنی که اقتدار می‌آورد، دانش است. امروز اگر آمریکا پیشرفتگی علمی خودش را نمی‌داشت، نمی‌توانست در دنیا این جور زورگوئی بکند و در همه مسائل عالم دخالت بکند. ثروت هم اگر به دست می‌آید، از ناحیه علم به دست می‌آید. علم را اهمیت بدهید. اینی که من سال‌هاست روی مسئله علم، تحقیق، پژوهش، پیشرفت، نوآوری، شکستن مرزهای علمی موجود تکیه می‌کنم، به‌خاطر این است. بدون انواع دانش، اقتدار کشور امکان‌پذیر نیست. دانش اقتدار می‌آورد (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، دیدار جمعی از نخبگان علمی کشور، ۱۳۸۸/۰۸/۰۶).

پژوهش مناسب با نیازهای کشور:

پژوهش اولاً مورد اهتمام قرار بگیرد، ثانیاً سمت و سوی پرداختن به نیازهای کشور را پیدا کند. یعنی حقیقتاً پژوهش‌هایی بکنیم که مورد نیاز ماست. من بارها هم در شورای عالی انقلاب فرهنگی به آن

دوستان عرض کرده‌ام، هم شاید اینجا گفته‌ام: ما ملاک پیشرفت علمی مان را درج مقالات در مجلات آی. اس. آی نباید قرار بدهیم. ما نمی‌دانیم آنچه که پیشنهاد می‌شود، تشویق می‌شود، برایش، آن مقاله‌نویس احترام می‌شود، دقیقاً همان چیزی باشد که کشور ما به آن احتیاج دارد. ما خودمان باید مشخص کنیم که در باره چی مقاله می‌نویسیم، در باره چی تحقیق می‌کنیم. البته انعکاس در مجامع جهانی لازم است؛ ضروری است؛ و انعکاس هم پیدا خواهد کرد. مقصود این است که ما پژوهش را تابع نیاز خودمان قرار بدهیم (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، دیدار اساتید دانشگاه‌ها، ۱۳۸۸/۰۶/۰۸).

نظام آموزشی پژوهش محور:

ما هنوز در دانشگاه‌هایمان متأسفانه - می‌بیند انسان، من گاهی با بعضی از جوان‌هایی که با ما مرتب‌تند، برخورد می‌کنم - می‌بینیم که معلم چند صد صفحه کتاب را برای یک واحد درسی داده که این دانشجو بخواند. چرا؟ حفظ کردن حرف‌ها و گفت‌ها و نوشته‌هایی که معلوم نیست همه‌اش چقدر فایده داشته باشد و درگیر کردن ذهن جوان به چیزی که غیر لازم است. باید فکر کرد؛ باید افراد برگزیده و شاخص بنشینند نظامی را طراحی کنند که جوان ما میل به پژوهش، تعمق و تحقیق پیدا کند؛ با این استعدادی که جوان‌های ما دارند. انصافاً استعداد جوان‌های ما، استعداد برجسته‌ای است. استعداد متوسط کشور، استعداد بسیار بالائی است (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، دیدار جمعی از برجستگان و نخبگان علمی و اساتید دانشگاه‌ها، ۱۳۸۷/۰۷/۰۳).

اهمیت تولید علم و پژوهش:

یک مسئله دیگر هم که به شدت به شما ارتباط پیدا می‌کند، مسئله تولید علم است. خوشبختانه من می‌بینم در دانشگاه‌ها تولید علم و لزوم عبور از مرزهای دانش به یک گفتمان عمومی تبدیل شده، این خیلی برای من خرسندکننده و نویدبخش است، باید اجرائی کنید. این پیشنهادهایی که این عزیزان من در زمینه‌های دانش و تحقیق و پژوهش و ایجاد مراکز و نخبه‌پروری و ارتباطات و غیره گفتند، همه در جهت همین مسئله تولید علم است. این بسیار باارزش است. این راه را باید دنبال کرد. ما عقیم. امروز سرعت پیشرفت ما خوب است؛ اما با توجه به عقب‌ماندگی‌های گذشته که کشور ما دارد، هرچه سرعت‌مان بیشتر باشد، بازهم زیادی نیست. ما باید خیلی پیش برویم؛ از راه‌های میان‌بر استفاده کنیم؛ از شتاب فراوان بهره ببریم؛ ما باید در همه علوم تولید داشته باشیم. رابطه بین کشورها در زمینه علم باید رابطه صادرات و واردات باشد؛ یعنی در آن تعادل و توازن

وجود داشته باشد. همچنانی که در باب مسائل اقتصادی و بازرگانی، اگر کشوری وارداتش بیشتر از صادراتش شد، ترازش منفی می‌شود و احساس غبن می‌کند، در زمینه علم هم باید همین جور باشد. علم را وارد کنید، عیبی ندارد؛ اما حداقل به همان اندازه که وارد می‌کنید- یا بیشتر- صادر کنید. باید جریان دوطرفه باشد. و آلا اگر شما دائماً ریزه‌خوار خوان علم دیگران باشید، این پیشرفت نیست. علم را بگیرید، طلب کنید، از دیگران فرابگیرید؛ اما شما هم تولید کنید و به دیگران بدهید. مواظب باشید تراز بازرگانی شما در اینجا هم منفی نباشد. متأسفانه در این یکی دو قرن شکوفائی علم در دنیا، تراز ما تراز منفی بوده. از اول انقلاب کارهای خوبی شده؛ اما این کارها بایستی با سرعت و شدت هرچه بیشتر ادامه پیدا کند (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، دیدار استادان و دانشجویان کردستان، ۱۳۸۸/۰۲/۲۷).

تحقیق، منبع تغذیه آموزش:

تحقیق، منبع تغذیه آموزش است. ما اگر تحقیق را جدی نگیریم، باز سال‌های متمادی بایستی چشم به منابع خارجی بدوزیم و منتظر بمانیم که یک نفر در یک گوشه دنیا تحقیقی بکند و ما از او یا از آثار تألیفی بر اساس تحقیق او استفاده کنیم و اینجا آموزش بدهیم. این نمی‌شود؛ این وابستگی است؛ این همان ترجمه‌گرایی و عدم استقلال شخصیت علمی برای یک کشور و برای یک مجموعه دانشگاهی است. دانشگاه یک کشور، محیط علمی یک کشور ضمن اینکه ارتباطات علمی خودش را با دنیا حفظ می‌کند، از تبادل علمی، از گرفتن علمی هیچ ابائی ندارد. من بارها گفته‌ام که ما از شاگردی ننگمان نمی‌کند که شاگردی کنیم؛ استاد پیدا بشود، ما پیش او شاگردی می‌کنیم؛ اما از این ننگمان می‌شود که همیشه و در همه موارد شاگرد باقی بمانیم؛ اینکه نمی‌شود. برای یک مجموعه علمی، این مایه منقصت است که در پژوهش و تحقیق که منشأ و منبع رویش علمی است، ضعیف باشد؛ باید بتواند از لحاظ علمی متکی به خود باشد. البته از دیگران هم استفاده کند، با دنیا هم تبادل کند، آن وقت در این صورت جایگاه شایسته خودش را هم در تبادل‌های علمی در دنیا پیدا خواهد کرد؛ وقتی متکی است به دانش و تحقیق و کارکرد علمی خود. این در دنیا و در مبادلات علمی هم تأثیر خودش را می‌گذارد. این هم تأکید چندباره در باره تحقیق (بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، دیدار اساتید و رؤسای دانشگاه‌ها، ۱۳۸۶/۰۷/۰۹).

چارچوب تعالی پژوهش (REF):

چارچوب تعالی پژوهش یک سامانه جدید برای ارزیابی کیفیت پژوهش مؤسسات آموزش عالی در انگلستان است که در آن اشکال مختلف تحقیقات مؤسسات آموزش عالی در تمام انواع رشته‌ها که در قالب ۳۶ واحد ارزیابی (رشته) طبقه‌بندی می‌شوند، از طریق یک سامانه نرم‌افزاری جمع‌آوری می‌شود و توسط گروه‌هایی از خبرگان و متخصصان موضوعی، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. این سامانه نرم‌افزاری، یک برنامه مبتنی بر وب با استفاده از یک پایگاه اطلاعاتی به میزبانی شورای بودجه آموزش عالی انگلستان و تنها راهی است که مؤسسات آموزش عالی از طریق آن می‌توانند برون‌داد کارهای پژوهشی خود را جهت ارزیابی توسط تیم REF ارسال کنند. هر بسته‌ارسالی باید مشتمل بر مجموعه کاملی از اطلاعات در خصوص:

محققان انتخاب شده توسط مؤسسه آموزش عالی؛

بروندادهای پژوهشی محققان منتخب در یک واحد (رشته) ارزیابی که در طول دوره مورد

ارزیابی تولید شده‌اند؛

تأثیر و کاربرد تحقیقات انتخاب شده برای ارسال؛

ویژگی‌های محیط پژوهش در واحد دانشگاهی ارسال کننده، باشد و توسط واحد (گروه)

دانشگاهی مربوط در زیر یکی از ۳۶ واحد (رشته) ارزیابی که مرتبط با حوزه پژوهشی بسته‌ارسالی

است، از طریق سامانه افزاری مذکور فرستاده شود.

REF یک چارچوب واحد برای ارزیابی پژوهش‌ها در همه رشته‌ها با مجموعه‌ای از داده‌های

موردنیاز مشترک در تمام ارسال‌ها از سوی مراکز دانشگاهی و با استفاده از ملاک‌ها و رویه‌های

استاندارد فراهم می‌کند. بدیهی است در درون این چارچوب واحد، به دلیل تفاوت در ماهیت

تحقیقات در میان انواع رشته‌ها و واحدهای مورد ارزیابی، تفاوت‌های جزئی در رویکردهای ارزیابی

وجود خواهد داشت. بر این مبنای کار ارزیابی ارسال‌ها توسط ۴ پل اصلی و ۳۶ زیرپل صورت

می‌گیرد. زیرپل‌ها، هیأت‌های متخصص رشته محور هستند. به عبارت دیگر، هر زیرپل در یکی از

۳۶ واحد ارزیابی، متخصص و خبره است و وظیفه ارزیابی ارسال‌های مرتبط با واحد خویش را بر

عهده دارد. زیرپل‌ها تحت هدایت و رهبری چهار پل اصلی (به نام‌های A، B، C و D) کار می‌کنند.

چهار پل اصلی، مسئول طراحی ملاک‌ها، روش‌ها و استانداردهای مشترک و عمومی ارزیابی و

همچنین امضای نتایج ارزیابی ارائه شده توسط زیرپل‌ها هستند. برای حفظ اعتماد نسبت به REF

که یک فرآیند بررسی و داوری کارشناسانه است، پنل‌ها از متخصصانی که به‌تازگی در انجام فعالیت‌های پژوهشی گسترده و با کیفیت بالا، فعال بوده‌اند، تشکیل می‌شود. عضویت در هر یک از پنل‌های کارشناسی (زیرپنل‌ها) از طریق یک فرآیند کاندیداتوری باز در سایت www.ref.ac.uk صورت می‌گیرد. زیرپنل‌ها، استانداردها و ملاک‌های مشترک ارزیابی طراحی شده توسط پنل‌های اصلی را به کار می‌برند و همگی تحت یک چارچوب ارزیابی مشترک، در عین کاربرد رویکردها و معیارهای جزئی مورد نیاز خاص خویش، کار می‌کنند.

جدول شماره ۲: مقایسه معیارهای اصلی مدل تعالی ایران با سه مدل تعالی مرجع (میرسپاسی و همکاران، ۱۳۹۲)

مدل تعالی سازمانی ایران	مدل تعالی مالکوم بالدریچ	مدل تعالی کسب و کار اروپا	مدل دمی‌نگ ژاپن
رهبری	رهبری	رهبری	اصول مدیریت و استقرار آن
برنامه ریزی استراتژیک	برنامه ریزی استراتژیک	استراتژی	تجزیه و تحلیل اطلاعات و بکارگیری تکنولوژی اطلاعات
مدیریت منابع انسانی	تمرکز بر نیروی کاری	کارکنان	توسعه منابع انسانی
مدیریت بودجه و امکانات دولتی	مدیریت فرایندها	شرکا و منابع	نگهداری و بهبود
مدیریت دانش و اطلاعات	تمرکز بر مشتریان	فرایندها، محصولات و خدمات	توسعه محصولات جدید و نوآوری فرایندهای کاری
فرآیند	ارزیابی، تحلیل و مدیریت دانش	نتایج مشتریان	سیستم مدیریت
توسعه شهروندی	نتایج	نتایج کارکنان	سیستم کیفیت مرکزی
الکترونیکی شدن خدمات		نتایج جامعه	
پایبندی به اصول اخلاقی و ارزشی		نتایج کلیدی	
تحقق مسئولیت‌های اجتماعی			
رضایتمندی ارباب رجوع			
تحقق اهداف و برنامه‌های دولتی			

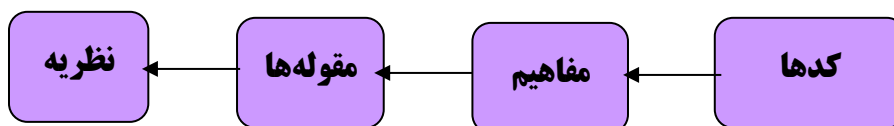
روش‌شناسی تحقیق

پژوهش حاضر بر اساس ماهیت و روش اجرا جزء پژوهش‌های توصیفی است؛ چرا که محقق در این پژوهش به دنبال توصیف و تحلیل برخی از ویژگی‌ها و صفات عوامل مربوط به تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران بوده است. در واقع از نظر روش انجام تحقیق از روش توصیفی اکتشافی استفاده می‌شود؛ ضمناً در خلال این تحقیق از ابزارهای مختلف مانند اسناد و مدارک موجود در حوزه تعالی‌سازی پژوهش به همراه مصاحبه با صاحب‌نظران بهره‌داری شده است. زمانی که همه مفاهیم مربوط به یک پدیده هنوز مشخص نشده‌اند یا دست کم در مکان مورد مطالعه خاص، مشخص نیست یا اگر مشخص شده‌اند، هنوز روابط بین این مفاهیم به خوبی درک نشده‌اند، ما از روش پژوهش کیفی جهت درک بهتر این پدیده‌ها استفاده می‌کنیم (هومن، ۱۳۹۸: ۸). این پژوهش با رویکردی کیفی انجام گردیده است.

جامعه آماری در این پژوهش شامل ۷ نفر از خبرگان و صاحب‌نظران حوزه پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران هستند که از طریق روش نمونه‌گیری نظری (از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند) انتخاب شده‌اند. دلیل توجیهی‌گزینش این گروه از طبقات بدین لحاظ است که این افراد از اطلاعات، تجربه و سابقه مناسبی در حوزه آموزشی و پژوهشی در ارتش جمهوری اسلامی ایران برخوردار می‌باشند. در نمونه‌گیری هدفمند که در پژوهش کیفی بکار می‌رود (کرسول، ۱۳۹۴: ۱۵۴). هدف پژوهشگر انتخاب مواردی است که با توجه به هدف پژوهش، سرشار از اطلاعات باشد و پژوهش‌گر را در شکل دادن الگوی نظری خود یاری دهد و این کار تا جایی ادامه می‌یابد که طبقه‌بندی مربوط به داده‌ها و اطلاعات اشباع و نظریه مورد نظر با تمام جزئیات و با دقت تشریح شود (دانایی‌فرد، ۱۳۹۱: ۱۸). به منظور انجام نمونه‌گیری در این پژوهش، از روش نمونه‌گیری نظری استفاده شد. نمونه‌گیری نظری، نمونه‌گیری هدفمند است که پژوهشگر را در خلال کشف نظریه یا مفاهیمی یاری می‌کند که ارتباط نظری آن‌ها با نظریه در حال تکوین به اثبات رسیده است (همان). در واقع، زمانی که همه افراد مورد مطالعه کسانی هستند که باید پدیده مورد مطالعه را تجربه کرده باشند، می‌توان از نمونه‌گیری معیار استفاده کرد. راهنمای نمونه‌گیری نظری، پرسش‌ها و مقایسه‌هایی است که در خلال تجزیه و تحلیل مفاد مصاحبه‌ها با افراد آشکار و موجب کشف مقوله‌های مناسب، ویژگی‌ها و ابعاد آن‌ها می‌شود (هادوی‌نژاد، ۱۳۹۸: ۸۷)؛ این بدان معناست که بر خلاف نمونه‌گیری در بررسی‌های کمی، نمونه‌گیری نظری نمی‌تواند قبل از آغاز مطالعه و تدوین نظریه بنیادی برنامه-

ریزی شود و تصمیم‌ها در زمینه نمونه‌گیری در خلال فرآیند پژوهش شکل می‌گیرد (منتظری، ۱۳۹۰: ۷۶).

نمونه‌گیری نظری تا رسیدن مقوله‌ها به اشباع نظری ادامه می‌یابد (رازینی و عزیزی، ۱۳۹۴: ۸۳). اشباع نظری مرحله‌ای است که در آن داده‌های جدیدی در ارتباط با مقوله پدید نمی‌آید؛ مقوله گستره مناسبی می‌یابد و روابط بین مقوله‌ها برقرار و تایید می‌شود (طاهری و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۵۳).

شکل شماره ۱: مسیر تکامل نظریه در راهبرد مفهوم‌سازی نظریه داده‌بنیاد (دانایی فرد، ۱۳۸۴: ۶۰)

داده‌ها از طریق فرآیند کدگذاری و مبتنی بر طرح نظام‌مند نظریه داده‌بنیاد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است (استراوس و کوربین، ۱۳۹۳: ۸۷). پژوهش‌گر هم‌زمان با گردآوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها را نیز شروع نمود؛ در واقع این فرآیندی رفت و برگشتی است. با توجه به ماهیت روش به کار گرفته شده، تعبیر و تفسیر داده‌ها در این پژوهش از طریق کدگذاری جملات و پاراگراف‌های حاصل از کتب، اسناد و مدارک و نیز مصاحبه‌ها صورت گرفته است. "کدگذاری نشانگر عملیاتی است که طی آن داده‌ها خرد می‌شوند، مفهوم‌پردازی و سپس به روش‌های جدید، دوباره به یکدیگر متصل گردیده‌اند (همان، ۵۷)". با توجه به آنچه درباره نظریه داده‌بنیاد گفته شد، یافته‌ها در سه محور کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی به رشته تحریر درآمده است که در ادامه به تشریح این سه مرحله پرداخته شده است. جهت انجام مراحل کدگذاری از نرم‌افزار مکس کیو دی ای ۲۰۲۰ که جهت انجام نظریه داده‌بنیاد (گراند تئوری) طراحی گردیده، استفاده شده است. در این پژوهش برای محاسبه پایایی بازآزمون، سه مصاحبه انتخاب و هرکدام از آن‌ها دوبار در فاصله زمانی هشت روزه توسط پژوهش‌گر کدگذاری شد. نتایج این کدگذاری‌ها در جدول ۱-۳ آمده است. شایان ذکر است که تعداد توافقات به صورت کدهای جفتی است؛ به‌عنوان مثال در جدول ذیل، تعداد توافقات ده جفت و یا به عبارت دیگر ۲۰ کد است.

جدول شماره ۳: محاسبه پایایی بازآزمون

ردیف	عنوان	تعداد کل کدها	تعداد توافقات	تعداد نبود توافقات	پایایی بازآزمون
۱	مصاحبه سوم	۲۵	۱۰	۵	٪۸۰
۲	مصاحبه نهم	۱۶	۶	۴	٪۷۵

۳	مصاحبه ششم	۳۱	۱۲	۷	٪۷۷
	کل	۷۲	۲۸	۱۶	٪۷۷

یافته‌های جدول ۳ نشان می‌دهد که مجموع کدها در دو فاصله زمانی هشت روزه برابر با ۷۲، تعداد توافقات انجام شده بین سه نفر مصاحبه برابر با ۲۸ و تعداد کل نبود توافقات بالغ بر ۱۶ مورد است. بنابراین یافته‌های مربوطه به پایایی بازآزمون نشان می‌دهد نتیجه استفاده از فرمول یادشده برابر با ۷۷ درصد است و از آنجایی که پایایی بیش از ۶۰ درصد قابل قبول است، می‌توان نتیجه گرفت که کدگذاری‌ها از پایایی مناسب برخوردار است.

یافته‌ها و تجزیه و تحلیل داده‌ها

الف: یافته‌های تحقیق

در تجزیه و تحلیل به روش نظریه داده‌بنیاد یا گراند تئوری ابتدا کدگذاری باز انجام می‌شود که در این پژوهش کلیه مراحل با استفاده از نرم‌افزار مکس کیو دی ای ۲۰۲۰ انجام شده است. در این روش برای کدگذاری از مفاهیم مندرج در متن اسناد و مصاحبه‌ها استفاده و در مراحل بعد، مفاهیم و مقوله‌ها با مضمون مشترک زیر یک طبقه بالاتر قرار گرفته‌اند. سرانجام بر اساس مقوله سطح دوم و اصلی، الگوی پارادایمی اخذ شده ارائه شده است.

کدگذاری سطح اول:

در مرحله کدگذاری باز، توصیف و طبقه‌بندی داده‌های اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب‌نظران انجام شد. تعداد ۹ سند مصاحبه با صاحب‌نظران و ۳۶ سند مربوط به اسناد و مدارک کدگذاری شد (اسناد مورد نظر شامل تحقیقات مرتبط در حوزه پژوهش، اسناد موجود در خصوص چگونگی انجام پژوهش‌ها ابلاغی وزارت عتف، دستورالعمل‌ها و بخش‌نامه‌های ابلاغی در نیروهای مسلح است) که در مجموع تعداد ۱۳۲ کد باز اولیه با استفاده از نرم‌افزار قدرتمند مکس کیودی ای ۲۰۲۰، استخراج شد.

کدگذاری سطح دوم:

در مرحله بعد، از مفاهیم مرحله قبل که دارای مضامین مشترک بودند، تعداد ۲۱ مقوله سطح دوم استخراج شد.

تشکیل مقولات اصلی:

در مرحله آخر از فرآیند کدگذاری باز یا اولیه، مقولات سطح دوم استخراج شده به ۶ مقوله اصلی (بعد) تقسیم‌بندی شد.

بعد پیامدها:

در این بعد ۴ مولفه قرار دارد. مولفه اول، ارتقاء سطح دانشگاه است که دارای ۵ شاخص است. مولفه دوم، دیپلماسی دفاعی است که دارای ۴ شاخص است. مولفه سوم توسعه مستمر است که دارای ۲۱ شاخص است. مولفه چهارم مدیریت اثربخش در حوزه پژوهشی است که دارای ۱۱ شاخص است.

بعد شرایط زمینه‌ای:

در این بعد ۴ مولفه قرار دارد. مولفه اول تعامل صنعت و دانشگاه است که دارای ۱ شاخص است. مولفه دوم نظام مسائل است که دارای ۴ شاخص است. مولفه سوم استفاده از سامانه‌های معتبر پژوهشی است که دارای ۴ شاخص است. مولفه چهارم شایسته‌سالاری در پژوهش است که دارای ۲ شاخص است.

بعد شرایط مداخله‌گر:

در این بعد ۲ مولفه قرار دارد. مولفه اول عوامل تعدیل‌گر ساختاری منعطف و انگیزاننده است که دارای ۸ شاخص است. مولفه دوم عوامل تعدیل‌گر پژوهشی است که دارای ۶ شاخص است.

بعد راهبرد:

در این بعد ۴ مولفه قرار دارد. مولفه اول راهبردهای تعامل با صنعت و دانشگاه است که دارای ۶ شاخص است. مولفه دوم راهبردهای ساختاری پژوهش است که دارای ۲۲ شاخص است. مولفه سوم راهبردهای آموزشی است که دارای ۹ شاخص است. مولفه چهارم راهبردهای انگیزشی است که دارای ۷ شاخص است.

بعد مقوله محوری:

در این بعد ۵ مولفه قرار دارد. مولفه اول بسترسازی پژوهش است که دارای ۴ شاخص است. مولفه دوم وظایف فرماندهان است که دارای ۴ شاخص است. مولفه سوم شایسته‌گزینی محققان است که دارای ۶ شاخص است. مولفه چهارم کاربردی‌سازی پژوهش است که دارای ۱۶ شاخص است. مولفه پنجم نظام جامع پژوهش است که دارای ۹ شاخص است.

بعد شرایط علی:

در این بعد ۲ مولفه قرار دارد. مولفه اول اصول بنیادی است که دارای ۴ شاخص است. مولفه دوم تحول گرایی است که آن هم دارای ۴ شاخص است.

کدگذاری باز اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب نظران

جدول شماره ۴: کدهای باز

ردیف	شاخص	تعداد	درصد	ردیف	شاخص	تعداد	درصد
۱	افزایش دسترسی به اطلاعات	۱۸	۳.۴۶	۸۰	افزایش امنیت ملی	۲	۰.۳۸
۲	مدیریت اطلاعات	۱۵	۲.۸۸	۸۱	افزایش ارتباط بین کشورهای هم پیمان	۲	۰.۳۸
۳	مسائل اصلی کشور	۱۳	۲.۵۰	۸۲	بهبود کیفیت پایان نامه ها	۲	۰.۳۸
۴	انتشار نتایج پژوهش	۱۲	۲.۳۱	۸۳	افزایش خودباوری کارکنان	۲	۰.۳۸
۵	استفاده از نیروی نخبه خارج از آجا	۱۱	۲.۱۲	۸۴	ایجاد فرهنگ موفق پژوهشی در سازمان	۲	۰.۳۸
۶	ارتباط صنعت و دانشگاه	۱۱	۲.۱۲	۸۵	ایجاد محصولات جدید علمی	۲	۰.۳۸
۷	مسائل حساس کشور	۱۱	۲.۱۲	۸۶	جهت گیری ذهنی درست تصمیم گیران	۲	۰.۳۸
۸	ایجاد ارزش افزوده	۹	۱.۷۳	۸۷	تسهیل همکاری ها	۲	۰.۳۸
۹	علم نافع	۹	۱.۷۳	۸۸	استفاده از افراد متخصص عملی	۲	۰.۳۸
۱۰	بهره‌وری دانشگاه	۸	۱.۵۴	۸۹	ایجاد رشته پژوهشگری در مراکز آموزش	۲	۰.۳۸
۱۱	فرهنگ انجام پژوهش در تمامی مطالعات	۷	۱.۳۵	۹۰	تناسب در واگذاری اعتبارات متناسب با میزان بهره گیری از نتایج پژوهش	۲	۰.۳۸
۱۲	افزایش کیفیت خدمات	۷	۱.۳۵	۹۱	پایش خروجی طرح پژوهشی	۲	۰.۳۸
۱۳	مسئله محوری	۷	۱.۳۵	۹۲	ارزیابی پیشنهاد پژوهش	۲	۰.۳۸
۱۴	استفاده از نیرو انسانی با تحصیلات بالا در بخش های مهم آجا	۷	۱.۳۵	۹۳	تغییر نگرش فرماندهان در خصوص تاثیر پژوهش در آجا	۲	۰.۳۸
۱۵	تعریف برنامه کوتاه مدت	۷	۱.۳۵	۹۴	آگاهی کارکنان از دستاوردهای به کارگیری پژوهش	۲	۰.۳۸
۱۶	تعریف برنامه میان مدت	۷	۱.۳۵	۹۵	قرار دادن پژوهش نهایی در سامانه های پژوهشی	۲	۰.۳۸
۱۷	تعریف برنامه بلند مدت	۷	۱.۳۵	۹۶	فرهنگ مدیریت دانش	۲	۰.۳۸
۱۸	پژوهش در راستای کشف علوم جدید	۶	۱.۱۵	۹۷	شناخت ظرفیت های موجود	۲	۰.۳۸

ردیف	شاخص	تعداد	درصد	ردیف	شاخص	تعداد	درصد
۱۹	افزایش حقوق نیروی انسانی با توجه به تحقیقات کاربردی انجام شده	۶	۱.۱۵	۹۸	جزیره ای نبودن تحقیقات	۲	۰.۳۸
۲۰	اهدا جایزه و مدال به پژوهشگران برتر	۶	۱.۱۵	۹۹	عدم سرعت علمی	۲	۰.۳۸
۲۱	یکپارچه سازی اطلاعات	۶	۱.۱۵	۱۰۰	رفع کپی برداری	۲	۰.۳۸
۲۲	برگزاری همایش ها و کارگاه های علمی	۶	۱.۱۵	۱۰۱	حرکت به سمت مرزهای دانش	۲	۰.۳۸
۲۳	رویه و ساختار نظامند در پژوهش	۶	۱.۱۵	۱۰۲	علم دین محور	۲	۰.۳۸
۲۴	جذب و به کارگیری افراد علاقمند به پژوهش	۶	۱.۱۵	۱۰۳	توسعه کم هزینه	۲	۰.۳۸
۲۵	پیوند بین نهادهای دانشگاهی	۵	۰.۹۶	۱۰۴	حصول سریع تر به مامویتهای سازمانی	۲	۰.۳۸
۲۶	توسعه و پیشرفت جامعه	۵	۰.۹۶	۱۰۵	جلوگیری از هدررفت منابع	۲	۰.۳۸
۲۷	انجام پژوهش های کاربردی	۵	۰.۹۶	۱۰۶	جلوگیری اتلاف وقت	۲	۰.۳۸
۲۸	تعیین اولویت های پژوهش	۵	۰.۹۶	۱۰۷	آموزش کاربران	۲	۰.۳۸
۲۹	انجام پژوهش بر اساس نیازهای کشور	۵	۰.۹۶	۱۰۸	تدوین دوره های عرضی و طولی جهت توانمندسازی محققین	۲	۰.۳۸
۳۰	اختلاط کلیه فرماندهان و مدیران در انجام کارهای پژوهشی	۵	۰.۹۶	۱۰۹	شناساندن اهمیت دانش و پژوهش میان کارکنان	۲	۰.۳۸
۳۱	حمایت و ایجاد انگیزه	۵	۰.۹۶	۱۱۰	ملموس بودن نتایج نوآوری	۲	۰.۳۸
۳۲	نوآوری تحقیق	۵	۰.۹۶	۱۱۱	توجه به ضوابط اخلاقی	۲	۰.۳۸
۳۳	تسهیل ارتباطات خارجی (سایر دانشگاه ها)	۴	۰.۷۷	۱۱۲	طرح ریزی استراتژیک	۲	۰.۳۸
۳۴	مدیریت و اداره نوین دانشگاه	۴	۰.۷۷	۱۱۳	تعهد سازمانی	۲	۰.۳۸
۳۵	افزایش تولید علم	۴	۰.۷۷	۱۱۴	تسریع در حرکت به سوی اهداف سند چشم انداز	۱	۰.۱۹
۳۶	جستجو پذیری	۴	۰.۷۷	۱۱۵	کاهش باورهای ناکارآمد	۱	۰.۱۹
۳۷	بودجه اختصاص داده شده به انجام پژوهش	۴	۰.۷۷	۱۱۶	افزایش خطرپذیری	۱	۰.۱۹
۳۸	بهره گیری از تکنولوژی روز دنیا	۴	۰.۷۷	۱۱۷	تجاری سازی یافته های علمی پژوهشگران	۱	۰.۱۹
۳۹	مکان و امکانات مناسب جهت انجام پژوهش	۴	۰.۷۷	۱۱۸	تبدیل آجا به یک سازمان بزرگ دانش بنیان	۱	۰.۱۹
۴۰	آموزش اختصاصی در رابطه با موضوع های پژوهش	۴	۰.۷۷	۱۱۹	استفاده از اختراعات و اکتشافات ثبت شده	۱	۰.۱۹

ردیف	شاخص	تعداد	درصد	ردیف	شاخص	تعداد	درصد
۴۱	ارتقا درجه کارکنان پژوهش محور	۴	۰.۷۷	۱۲۰	توسعه پایدار	۱	۰.۱۹
۴۲	شناسایی چالش های سازمانی	۴	۰.۷۷	۱۲۱	ترویج دانش در جامعه	۱	۰.۱۹
۴۳	تعامل فعال	۴	۰.۷۷	۱۲۲	ارتقا کیفیت آموزش	۱	۰.۱۹
۴۴	افزایش قدرت نظامی در منطقه	۴	۰.۷۷	۱۲۳	عدالت آموزشی	۱	۰.۱۹
۴۵	دستیابی به اهداف سازمانی	۴	۰.۷۷	۱۲۴	یکپارچگی تصمیمات و سیاست ها	۱	۰.۱۹
۴۶	بهره وری پژوهش	۴	۰.۷۷	۱۲۵	نشاط در تحقیق	۱	۰.۱۹
۴۷	استفاده از منابع معتبر	۴	۰.۷۷	۱۲۶	شرکت در همایش ها و جشنواره ها	۱	۰.۱۹
۴۸	افزایش بورس های پژوهشی	۴	۰.۷۷	۱۲۷	آشناسازی محققین با روش های مختلف پژوهش	۱	۰.۱۹
۴۹	ایجاد و تسهیل هیئت علمی پژوهشی در آجا	۴	۰.۷۷	۱۲۸	کاربری آسان سامانه	۱	۰.۱۹
۵۰	ساختار سازمانی تسهیل گر در امر پژوهش	۴	۰.۷۷	۱۲۹	الکترونیکی کردن محتوا	۱	۰.۱۹
۵۱	روشن و واضح بودن هدف	۴	۰.۷۷	۱۳۰	تعریف موضوعات رساله کارشناسی ارشد و دکترا در داخل و خارج از م	۱	۰.۱۹
۵۲	قابلیت اجرایی بودن	۴	۰.۷۷	۱۳۱	ایجاد همکاری های علمی	۱	۰.۱۹
۵۳	توسعه پژوهش و فناوری	۳	۰.۵۸	۱۳۲	دنبال کردن رقیبان	۱	۰.۱۹
۵۴	نوآوری مستمر	۳	۰.۵۸	۱۳۳	طرح پرسش مناسب در پژوهش	۱	۰.۱۹
۵۵	یکپارچگی نرم افزارها و زیر سامانه ها	۳	۰.۵۸	۱۳۴	طرح فرضیه های جدید	۱	۰.۱۹
۵۶	مسائل اجتماعی (جامعه)	۳	۰.۵۸	۱۳۵	تعداد کتب ترجمه شده	۱	۰.۱۹
۵۷	بروز بودن محتوای علمی	۳	۰.۵۸	۱۳۶	تعداد کتب تالیف شده	۱	۰.۱۹
۵۸	آشنایی با ابزارهای نوین و نوظهور پژوهشی مانند نرم افزار پژوهشی	۳	۰.۵۸	۱۳۷	ارزش علمی مجلات مورد استفاده برای تایید مقاله	۱	۰.۱۹
۵۹	پیدا کردن همکاران	۳	۰.۵۸	۱۳۸	تعداد پژوهش	۱	۰.۱۹
۶۰	به کارگیری روش علمی	۳	۰.۵۸	۱۳۹	مناسب بودن میزان نظارت	۱	۰.۱۹
۶۱	آینده نگری در انتخاب موضوعات پژوهش ها	۳	۰.۵۸	۱۴۰	فراخوان پیشنهاد پژوهش	۱	۰.۱۹
۶۲	تأمین منابع انجام پژوهش	۳	۰.۵۸	۱۴۱	تدوین دستورالعمل ها و آیین نامه های تعالی سازی پژوهش	۱	۰.۱۹
۶۳	ارزیابی خروجی های پژوهش	۳	۰.۵۸	۱۴۲	انتفاع از خروجی های پژوهش	۱	۰.۱۹

ردیف	شاخص	تعداد	درصد	ردیف	شاخص	تعداد	درصد	
۶۴	ارائه گواهینامه‌های پژوهش به پژوهشگران	۳	۰.۵۸	۱۴۳	ایجاد پژوهشگاه‌های مجهز	۱	۰.۱۹	
۶۵	حمایت و پشتیبانی	۳	۰.۵۸	۱۴۴	اهدا پاداش به تحقیقات علمی با کیفیت بالا	۱	۰.۱۹	
۶۶	صلاحیت‌های اولیه علمی محقق	۳	۰.۵۸	۱۴۵	ایجاد اعتماد متقابل	۱	۰.۱۹	
۶۷	ایجاد بستر مناسب از نظر فراهم کردن منابع مالی محققان	۳	۰.۵۸	۱۴۶	تبادل نظر	۱	۰.۱۹	
۶۸	استانداردسازی مقالات	۳	۰.۵۸	۱۴۷	افزایش سواد اطلاعاتی	۱	۰.۱۹	
۶۹	تنوع بخشی در پژوهش	۳	۰.۵۸	۱۴۸	دادن آزادی عمل و انعطاف پذیری به محققان	۱	۰.۱۹	
۷۰	عدم تکرار موضوعات پژوهشی	۳	۰.۵۸	۱۴۹	مسئولیت‌پذیری علمی	۱	۰.۱۹	
۷۱	برنامه جامع پژوهشی	۳	۰.۵۸	۱۵۰	عدم گرایش به گروه مذهبی و سیاسی	۱	۰.۱۹	
۷۲	استفاده از منابع روز دنیا	۳	۰.۵۸	۱۵۱	صداقت در ذکر منابع	۱	۰.۱۹	
۷۳	حمایت از تجاری‌سازی و تولید انبوه	۳	۰.۵۸	۱۵۲	مشخص بودن طرح پژوهشی	۱	۰.۱۹	
۷۴	برگزاری کارگاه‌های ترویج پژوهش	۳	۰.۵۸	۱۵۳	انجام مداوم پژوهش با توجه به سرعت بالای تغییرات علم و فناوری	۱	۰.۱۹	
۷۵	تخصیص درست منابع	۳	۰.۵۸	۱۵۴	وجود مولفه‌های و شاخص‌های بومی در مطالعات	۱	۰.۱۹	
۷۶	اهمیت مطالعه	۳	۰.۵۸	۱۵۵	آسیب‌شناسی پژوهش‌های موجود	۱	۰.۱۹	
۷۷	توسعه پایدار	۳	۰.۵۸	۱۵۶	پیشرفت امروز نسبت به دیروز و عدم توقف	۱	۰.۱۹	
۷۸	علم جهت‌دار	۳	۰.۵۸	۱۵۷	علم اخلاق‌محور	۱	۰.۱۹	
۷۹	اعتباربخشی به دانشگاه	۲	۰.۳۸	مجموع			۵۲۰	۱۰۰

کدگذاری سطح دوم:

در این مرحله کدگذاری، کدهای مشابه در یک طبقه قرار گرفتند، به طوری که چند کد به یک مقوله با انتزاع بالاتری نسبت به مرحله قبل قرار گرفتند. در نهایت تعداد ۲۱ مقوله سطح اول در کدگذاری سطح دوم مشخص گردیدند. مراحل انجام این مرحله به شرح ذیل است:

۱. مقوله سطح اول اصول بنیادی: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه علم اخلاق‌محور با فراوانی ۱، علم جهت‌دار با فراوانی ۳، علم نافع با فراوانی ۹، علم دین‌محور با فراوانی ۲ تعلق گرفته است.
۲. مقوله سطح اول تحول‌گرایی: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه اهمیت مطالعه با فراوانی ۳، توسعه پایدار با فراوانی ۳، تعهد سازمانی با فراوانی ۲ و پیشرفت امروز نسبت به دیروز و عدم توقف با فراوانی ۱ تعلق گرفته است.
۳. مقوله سطح اول بسترسازی پژوهش: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه فرهنگ مدیریت دانش با فراوانی ۲، شناسایی چالش‌های سازمانی با فراوانی ۴، شناخت ظرفیت‌های موجود با فراوانی ۲ و فرهنگ انجام پژوهش در تمامی مطالعات با فراوانی ۷ تعلق گرفته است.
۴. مقوله سطح اول وظایف فرماندهان: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه ایجاد اعتماد متقابل با فراوانی ۱، تعامل فعال با فراوانی ۴، تبادل نظر با فراوانی ۱ و حمایت و پشتیبانی فرماندهان با فراوانی ۳ تعلق گرفته است.
۵. مقوله سطح اول شایسته‌گزینی محققان: مقوله‌ای است که به شش کد باز اولیه افزایش سواد اطلاعاتی با فراوانی ۱، دادن آزادی عمل و انعطاف‌پذیری به محققان با فراوانی ۱، صلاحیت‌های اولیه علمی محقق با فراوانی ۳، مسئولیت‌پذیری علمی با فراوانی ۱، ایجاد بستر مناسب از نظر فراهم کردن منابع مالی محققان با فراوانی ۳ و عدم گرایش به گروه مذهبی و سیاسی با فراوانی ۱ تعلق گرفته است.
۶. مقوله سطح اول کاربردی‌سازی پژوهش: مقوله‌ای است که به شانزده کد باز اولیه ملموس بودن نتایج نوآوری با فراوانی ۲، توجه به ضوابط اخلاقی با فراوانی ۲، صداقت در ذکر منابع با فراوانی ۱، استاندارد سازی مقالات با فراوانی ۳، مشخص بودن طرح پژوهشی با فراوانی ۱، نوآوری تحقیق با فراوانی ۵، رویه و ساختار نظامند در پژوهش با فراوانی ۶، تنوع بخشی در پژوهش با فراوانی ۳، روشن و واضح بودن هدف با فراوانی ۴، قابلیت اجرایی بودن با فراوانی ۴، جزیره‌ای نبودن تحقیقات با فراوانی ۲، عدم سرقت علمی با فراوانی ۲، رفع کپی برداری با فراوانی ۲، عدم تکرار موضوعات پژوهشی با فراوانی ۳، حرکت به سمت مرزهای دانش با فراوانی ۲ و انجام مداوم پژوهش با توجه به سرعت بالای تغییرات علم و فناوری با فراوانی ۱ تعلق گرفته است.

۷. مقوله سطح اول نظام جامع پژوهش: مقوله‌ای است که به نه کد باز اولیه برنامه جامع پژوهشی با فراوانی ۳، وجود مولفه‌های و شاخص بومی در مطالعات با فراوانی ۱، تعریف برنامه کوتاه مدت با فراوانی ۷، تعریف برنامه میان مدت با فراوانی ۷، تعریف برنامه بلند مدت با فراوانی ۷، طرح ریزی استراتژیک با فراوانی ۲، تخصیص درست منابع با فراوانی ۳، آسیب شناسی پژوهش‌های موجود با فراوانی ۱ و انجام پژوهش بر اساس نیازهای کشور با فراوانی ۵ تعلق گرفته است.

۸. مقوله سطح اول راهبردهای تعامل با صنعت و دانشگاه: مقوله‌ای است که به شش کد باز اولیه استفاده از افراد متخصص عملی با فراوانی ۲، تعریف موضوعات رساله کارشناسی ارشد و دکترا در داخل و خارج از نیروی مسلح با فراوانی ۱، استفاده از نیروی نخبه خارج از آجا با فراوانی ۱۱، ایجاد همکاری‌های علمی با فراوانی ۱، دنبال کردن رقیبان با فراوانی ۱ و پیدا کردن همکاران با فراوانی ۳ تعلق گرفته است.

۹. مقوله سطح اول راهبردهای ساختاری پژوهش: مقوله‌ای است که به بیست و دو کد باز اولیه به کارگیری روش علمی با فراوانی ۳، انجام پژوهش‌های کاربردی با فراوانی ۵، طرح پرسش مناسب در پژوهش با فراوانی ۱، طرح فرضیه‌های جدید با فراوانی ۱، ایجاد رشته پژوهشگری در مراکز آموزش با فراوانی ۲، تناسب در واگذاری اعتبارات متناسب با میزان بهره‌گیری از نتایج پژوهش با فراوانی ۲، تعداد کتب ترجمه شده با فراوانی ۱، تعداد کتب تالیف شده با فراوانی ۱، ارزش علمی مجله مورد استفاده برای تایید مقاله با فراوانی ۱، تعداد پژوهش با فراوانی ۱، مناسب بودن میزان نظارت با فراوانی ۱، پژوهش در راستای کشف علوم جدید با فراوانی ۶، آینده نگری در انتخاب موضوعات پژوهش‌ها با فراوانی ۳، انتشار نتایج پژوهش با فراوانی ۱۲، فراخوان پیشنهاد پژوهش با فراوانی ۱، تدوین دستور العمل‌ها و آیین نامه‌های تعالی‌سازی پژوهش با فراوانی ۱، تامین منابع انجام پژوهش با فراوانی ۳، تعیین اولویت‌های پژوهش با فراوانی ۵، ارزیابی خروجی‌های پژوهش با فراوانی ۳، انتفاع از خروجی‌های پژوهش با فراوانی ۱، پایش خروجی طرح پژوهشی با فراوانی ۲ و ارزیابی پیشنهاد پژوهش با فراوانی ۲ تعلق گرفته است.

۱۰. مقوله سطح اول راهبردهای آموزشی: مقوله‌ای است که به نه کد باز اولیه آموزش کاربران با فراوانی ۲، تدوین دوره‌های عرضی و طولی جهت توانمند سازی محققین با فراوانی ۲، شناساندن اهمیت دانش و پژوهش میان کارکنان با فراوانی ۲، تغییر نگرش فرماندهان در خصوص تاثیر پژوهش در آجا با فراوانی ۲، آگاهی کارکنان از دستاوردهای به‌کارگیری پژوهش با فراوانی ۲، ایجاد

پژوهشگاه‌های مجهز با فراوانی ۱، برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های علمی با فراوانی ۶، آموزش اختصاصی در رابطه با موضوع‌های پژوهش با فراوانی ۴ و برگزاری کارگاه‌های ترویج پژوهش با فراوانی ۳ تعلق گرفته است.

۱۱. مقوله سطح اول راهبردهای انگیزشی: مقوله‌ای است که به هفت کد باز اولیه استفاده از نیروی انسانی با تحصیلات بالا در بخش‌های مهم آجا با فراوانی ۷، قراردادن پژوهش نهایی در سامانه‌های پژوهشی با فراوانی ۲، افزایش حقوق نیروی انسانی با توجه به تحقیقات کاربردی انجام شده با فراوانی ۶، اهدا جایزه و مدال به پژوهشگران برتر با فراوانی ۶، اهدای پاداش به تحقیقات علمی با کیفیت بالا با فراوانی ۱، ارتقای درجه کارکنان پژوهش محور با فراوانی ۴ و ارائه گواهینامه‌های پژوهش به پژوهشگران با فراوانی ۳ تعلق گرفته است.

۱۲. مقوله سطح اول عوامل تعدیل‌گر ساختاری منعطف و انگیزاننده: مقوله‌ای است که به هشت کد باز اولیه نشاط در تحقیق با فراوانی ۱، شرکت در همایش‌ها و جشنواره‌ها با فراوانی ۱، افزایش بورس‌های پژوهشی با فراوانی ۴، حمایت از تجاری‌سازی و تولید انبوه با فراوانی ۳، ایجاد و تسهیل هیئت علمی پژوهشی در آجا با فراوانی ۴، ساختار سازمانی تسهیل‌گر در امر پژوهش با فراوانی ۴، آشناسازی محققین با روش‌های مختلف پژوهش با فراوانی ۱ و حمایت و ایجاد انگیزه با فراوانی ۵ تعلق گرفته است.

۱۳. مقوله سطح اول عوامل تعدیل‌گر پژوهشی: مقوله‌ای است که به شش کد باز اولیه کاربری آسان سامانه با فراوانی ۱، آشنایی با ابزارهای نوین و نوظهور پژوهشی مانند نرم‌افزار پژوهشی با فراوانی ۳، بهره‌گیری از تکنولوژی روز دنیا با فراوانی ۴، مکان و امکانات مناسب جهت انجام پژوهش با فراوانی ۴، الکترونیکی کردن محتوا با فراوانی ۱ و افزایش دسترسی به اطلاعات با فراوانی ۱۸ تعلق گرفته است.

۱۴. مقوله سطح اول تعامل صنعت و دانشگاه: مقوله‌ای است که به یک کد باز اولیه ارتباط صنعت و دانشگاه با فراوانی ۱۱ تعلق گرفته است.

۱۵. مقوله سطح اول نظام مسائل: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه مسائل اجتماعی (جامعه) با فراوانی ۳، مسائل اصلی کشور با فراوانی ۱۳، مسئله محوری با فراوانی ۷ و مسائل حساس کشور با فراوانی ۱۱ تعلق گرفته است.

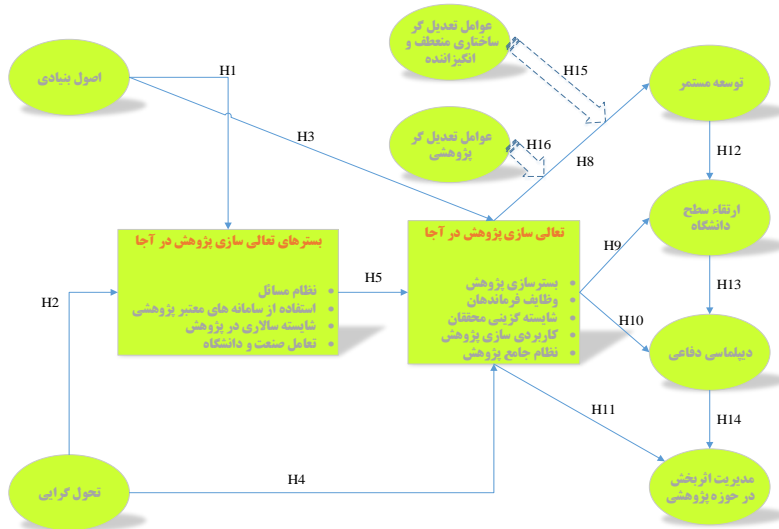
۱۶. مقوله سطح اول استفاده از سامانه‌های معتبر پژوهشی: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه بودجه اختصاص داده شده به انجام پژوهش با فراوانی ۴، استفاده از منابع روز دنیا با فراوانی ۳، استفاده از منابع معتبر با فراوانی ۴ و بروز بودن محتوای علمی با فراوانی ۳ تعلق گرفته است.
۱۷. مقوله سطح اول شایسته‌سالاری در پژوهش: مقوله‌ای است که به دو کد باز اولیه جذب و به‌کارگیری افراد علاقمند به پژوهش با فراوانی ۶ و اختلاط کلیه فرماندهان و مدیران در انجام کارهای پژوهشی با فراوانی ۵ تعلق گرفته است.
۱۸. مقوله سطح اول ارتقاء سطح دانشگاه: مقوله‌ای است که به پنج کد باز اولیه اعتبار بخشی به دانشگاه با فراوانی ۲، تسهیل ارتباطات خارجی (سایر دانشگاه‌ها) با فراوانی ۴، مدیریت و اداره نوین دانشگاه با فراوانی ۴، بهره‌وری دانشگاه با فراوانی ۸ و پیوند بین نهادهای دانشگاهی با فراوانی ۵ تعلق گرفته است.
۱۹. مقوله سطح اول دیپلماسی دفاعی: مقوله‌ای است که به چهار کد باز اولیه تسریع در حرکت به سوی اهداف سند چشم‌انداز با فراوانی ۱، افزایش امنیت ملی با فراوانی ۲، افزایش ارتباط بین کشورهای هم‌پیمان با فراوانی ۲ و افزایش قدرت نظامی در منطقه با فراوانی ۴ تعلق گرفته است.
۲۰. مقوله سطح اول توسعه مستمر: مقوله‌ای است که به بیست و یک کد باز اولیه کاهش باورهای ناکارآمد با فراوانی ۱، بهبود کیفیت پایان‌نامه‌ها با فراوانی ۲، افزایش خطرپذیری با فراوانی ۱، تجاری‌سازی یافته‌های علمی پژوهشگران با فراوانی ۱، افزایش خودباوری کارکنان با فراوانی ۲، ایجاد فرهنگ موفق پژوهشی در سازمان با فراوانی ۲، دستیابی به اهداف سازمانی با فراوانی ۴، تبدیل آجا به یک سازمان بزرگ دانش‌بنیان با فراوانی ۱، استفاده از اختراعات و اکتشافات ثبت شده با فراوانی ۱، توسعه پایدار با فراوانی ۱، ایجاد محصولات جدید علمی با فراوانی ۲، بهره‌وری پژوهش با فراوانی ۴، ایجاد ارزش افزوده با فراوانی ۹، ترویج دانش در جامعه با فراوانی ۱، توسعه پژوهش و فناوری با فراوانی ۳، ارتقاء کیفیت آموزش با فراوانی ۱، افزایش تولید علم با فراوانی ۴، نوآوری مستمر با فراوانی ۳، توسعه کم‌هزینه با فراوانی ۲، افزایش کیفیت خدمات با فراوانی ۷ و توسعه و پیشرفت جامعه با فراوانی ۵ تعلق گرفته است.
۲۱. مقوله سطح اول مدیریت اثربخش در حوزه پژوهشی: مقوله‌ای است که به یازده کد باز اولیه حصول سریعتر به مأموریت‌های سازمانی با فراوانی ۲، جهت‌گیری ذهنی درست تصمیم‌گیران با فراوانی ۲، جلوگیری از هدر رفت منابع با فراوانی ۲، جلوگیری اتلاف وقت با فراوانی ۲،

یکپارچه سازی اطلاعات با فراوانی ۶، عدالت آموزشی با فراوانی ۱، یکپارچه سازی نرم افزارها و زیر سامانه ها با فراوانی ۳، تسهیل همکاری ها با فراوانی ۲، یکپارچگی تصمیمات و سیاست ها با فراوانی ۱، مدیریت اطلاعات با فراوانی ۱۵ و جستجو پذیری با فراوانی ۴ تعلق گرفته است.

ب: تجزیه و تحلیل یافته ها

در ادامه تلاش شده است با توجه به ساختار بندی ایجاد شده بین مقوله ها که در مدل پارادایمی ارائه شد، به ارائه الگوی تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران پرداخته شود؛ به عبارت دیگر، با توجه به اشرافیت اطلاعاتی که محقق مبتنی بر مرور ادبیات و پیشینه های نظری و همچنین داده های احصا شده در طول مصاحبه کسب کرده بود، در این بخش تلاش شد با در نظر گرفتن دیدگاهی جامع به ارائه الگوی مذکور با استفاده از مضامین و مقوله های استخراج شده در بخش های قبلی پرداخته شود. در این رابطه محقق ترتیب توالی الگوهای موجود در مدل را چیدمان کرده و در نهایت به ارائه الگوی تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران دست یافت.

شکل شماره ۲: مدل انتخابی پژوهش مبتنی بر قضایای حکمی

پس از اجرای کدگذاری انتخابی و دست یابی به الگوی تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران، در ادامه پژوهشگر تلاش کرده است مبتنی بر روابط علی شناسایی شده در این مدل و همچنین روابط تبیین شده در مدل پارادایمی پژوهش که در شکل شماره ۲ ارائه شد به تبیین قضایای نظری بپردازد. به طور کلی قضایای حکمی روابط کلی بین طبقه محوری و سایر طبقات را نشان می دهند، به شکلی که در نهایت به نتیجه و پیامد نهایی منجر خواهند شد. قضایا شامل روابط

و ساختار مفهومی هستند که در تئوری مطرح شده در شکل شماره ۲ بیان شده است. با بررسی روابط ارائه شده در مدل ساختاری پژوهش و همچنین مبتنی بر روابط علی مدل پارادایمی، پژوهشگر در این پژوهش به ۱۶ قضیه تئوریک حکمی دست یافت که به شرح زیر مطرح می شوند:

قضیه ۱. اصول بنیادی (اعم از علم اخلاق محور، علم دین محور، علم جهت دار و علم نافع) به عنوان یکی از شرایط علی تاثیرگذار بر ایجاد بسترهای تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از نظام مسائل، استفاده از سامانه های معتبر پژوهشی، شایسته سالاری و تعامل صنعت و دانشگاه) است.

قضیه ۲. تحول گرایی (اعم از توسعه پایدار، تعهد سازمانی، اهمیت مطالعه و پیشرفت امروز نسبت به دیروز و عدم توقف) به عنوان یکی از شرایط علی تاثیرگذار بر ایجاد بسترهای تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از نظام مسائل، استفاده از سامانه های معتبر پژوهشی، شایسته - سالاری و تعامل صنعت و دانشگاه) است.

قضیه ۳. اصول بنیادی (اعم از علم اخلاق محور، علم دین محور، علم جهت دار و علم نافع)، تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته گزینی محققان، کاربردی سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) را ارتقاء می بخشد. قضیه ۴. تحول گرایی (اعم از توسعه پایدار، تعهد سازمانی، اهمیت مطالعه و پیشرفت امروز نسبت به دیروز و عدم توقف)، تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته گزینی محققان، کاربردی سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) را ارتقاء می بخشد.

قضیه ۵. بسترهای تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از نظام مسائل، استفاده از سامانه های معتبر پژوهشی، شایسته سالاری و تعامل صنعت و دانشگاه)، تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته گزینی محققان، کاربردی سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) را ارتقاء می بخشد.

قضیه ۶. بسترهای تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از نظام مسائل، استفاده از سامانه های معتبر پژوهشی، شایسته سالاری و تعامل صنعت و دانشگاه) نقش واسطه را بین اصول بنیادی (اعم از علم اخلاق محور، علم دین محور، علم جهت دار و علم نافع) و تعالی سازی

پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته‌گزینی محققان، کاربردی‌سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) ایفا می‌نماید.

قضیه ۷. بسترهای تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از نظام مسائل، استفاده از سامانه‌های معتبر پژوهشی، شایسته‌سالاری و تعامل صنعت و دانشگاه) نقش واسطه را بین تحول‌گرایی (اعم از توسعه پایدار، تعهد سازمانی، اهمیت مطالعه و پیشرفت امروز نسبت به دیروز و عدم توقف) و تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران ایفا می‌نمایند.

قضیه ۸. تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته‌گزینی محققان، کاربردی‌سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) بر توسعه مستمر (اعم از کاهش باورهای ناکارآمد، بهبود کیفیت پایان‌نامه‌ها، افزایش خطرپذیری، تجاری‌سازی یافته‌های علمی پژوهشگران، افزایش خودباوری کارکنان، ایجاد فرهنگ موفق پژوهشی در سازمان، دستیابی به اهداف سازمانی، تبدیل آجا به یک سازمان بزرگ دانش‌بنیان، استفاده از اختراعات و اکتشافات ثبت شده، توسعه پایدار، ایجاد محصولات جدید علمی، بهره‌وری پژوهش، ایجاد ارزش افزوده، ترویج دانش در جامعه، توسعه پژوهش و فناوری، ارتقای کیفیت پژوهش، افزایش تولید علم، نوآوری مستمر، توسعه کم هزینه، افزایش کیفیت خدمات و توسعه و پیشرفت جامعه) تاثیرگذار است.

قضیه ۹. تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته‌گزینی محققان، کاربردی‌سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) بر ارتقای سطح دانشگاهی (اعم از اعتبار بخشی به دانشگاه، تسهیل ارتباطات خارجی (سایر دانشگاه‌ها)، مدیریت و اداره نوین دانشگاه، بهره‌وری دانشگاه، پیوند بین نهادهای دانشگاهی) تاثیرگذار است.

قضیه ۱۰. تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته‌گزینی محققان، کاربردی‌سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) بر دیپلماسی دفاعی (اعم از تسریع در حرکت به سوی اهداف سند چشم‌انداز، افزایش امنیت ملی، افزایش ارتباط بین کشورهای هم‌پیمان و افزایش قدرت نظامی در منطقه) تاثیرگذار است.

قضیه ۱۱. تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران (اعم از بسترسازی پژوهش، وظایف فرماندهان، شایسته‌گزینی محققان، کاربردی‌سازی پژوهش و نظام جامع پژوهش) بر مدیریت اثربخش در حوزه پژوهشی (اعم از حصول سریع تر به مأموریت‌های سازمانی، جهت‌گیری ذهنی درست تصمیم‌گیران، جلوگیری از هدررفت منابع، جلوگیری اتلاف وقت، یکپارچه‌سازی اطلاعات،

عدالت آموزشی، یکپارچگی نرم‌افزارها و زیر سامانه‌ها، تسهیل همکاری‌ها، یکپارچگی تصمیمات و سیاست‌ها، مدیریت اطلاعات و جستجوپذیری) تاثیرگذار است.

قضیه ۱۲. توسعه مستمر (اعم از کاهش باورهای ناکارآمد، بهبود کیفیت پایان‌نامه‌ها، افزایش خطرپذیری، تجاری‌سازی یافته‌های علمی پژوهشگران، افزایش خودباوری کارکنان، ایجاد فرهنگ موفق پژوهشی در سازمان، دستیابی به اهداف سازمانی، تبدیل آجا به یک سازمان بزرگ دانش‌بنیان، استفاده از اختراعات و اکتشافات ثبت شده، توسعه پایدار، ایجاد محصولات جدید علمی، بهره‌وری پژوهش، ایجاد ارزش افزوده، ترویج دانش در جامعه، توسعه پژوهش و فناوری، ارتقاء کیفیت پژوهش، افزایش تولید علم، نوآوری مستمر، توسعه کم هزینه، افزایش کیفیت خدمات و توسعه و پیشرفت جامعه) بر ارتقاء سطح دانشگاهی (اعم از اعتبار بخشی به دانشگاه، تسهیل ارتباطات خارجی (سایر دانشگاه‌ها)، مدیریت و اداره نوین دانشگاه، بهره‌وری دانشگاه، پیوند بین نهادهای دانشگاهی) تاثیرگذار است.

قضیه ۱۳. ارتقاء سطح دانشگاهی (اعم از اعتبار بخشی به دانشگاه، تسهیل ارتباطات خارجی (سایر دانشگاه‌ها)، مدیریت و اداره نوین دانشگاه، بهره‌وری دانشگاه، پیوند بین نهادهای دانشگاهی) بر دیپلماسی دفاعی (اعم از تسریع در حرکت به سوی اهداف سند چشم‌انداز، افزایش امنیت ملی، افزایش ارتباط بین کشورهای هم پیمان و افزایش قدرت نظامی در منطقه) تاثیرگذار است.

قضیه ۱۴. دیپلماسی دفاعی (اعم از تسریع در حرکت به سوی اهداف سند چشم‌انداز، افزایش امنیت ملی، افزایش ارتباط بین کشورهای هم پیمان و افزایش قدرت نظامی در منطقه) بر مدیریت اثربخش در حوزه پژوهشی (اعم از حصول سریع تر به ماموریت‌های سازمانی، جهت‌گیری ذهنی درست تصمیم گیران، جلوگیری از هدررفت منابع، جلوگیری اتلاف وقت، یکپارچه‌سازی اطلاعات، عدالت آموزشی، یکپارچگی نرم‌افزارها و زیر سامانه‌ها، تسهیل همکاری‌ها، یکپارچگی تصمیمات و سیاست‌ها، مدیریت اطلاعات و جستجوپذیری) تاثیرگذار است.

قضیه ۱۵. عوامل تعدیل‌گر ساختاری منعطف و انگیزاننده (اعم از حمایت و ایجاد انگیزه، آشناسازی محققین با روش‌های مختلف پژوهش، ساختار سازمانی تسهیل‌گر در امر پژوهش، ایجاد و تسهیل و هیئت علمی پژوهشی در آجا، حمایت از تجاری‌سازی و تولید انبوه، افزایش بورس‌های پژوهشی، شرکت در همایش‌ها و جشنواره‌ها و نشاط در تحقیق) در رابطه بین تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران و توسعه مستمر (اعم از کاهش باورهای ناکارآمد، بهبود کیفیت

پایان نامه‌ها، افزایش خطرپذیری، تجاری‌سازی یافته‌های علمی پژوهشگران، افزایش خودباوری کارکنان، ایجاد فرهنگ موفق پژوهشی در سازمان، دستیابی به اهداف سازمانی، تبدیل آجا به یک سازمان بزرگ دانش‌بنیان، استفاده از اختراعات و اکتشافات ثبت شده، توسعه پایدار، ایجاد محصولات جدید علمی، بهره‌وری پژوهش، ایجاد ارزش افزوده، ترویج دانش در جامعه، توسعه پژوهش و فناوری، ارتقاء کیفیت پژوهش، افزایش تولید علم، نوآوری مستمر، توسعه کم هزینه، افزایش کیفیت خدمات و توسعه و پیشرفت جامعه) اثر تعدیل‌گری دارد.

قضیه ۱۶. عوامل تعدیل‌گر پژوهشی (اعم از افزایش دسترسی به اطلاعات، الکترونیکی کردن محتوا، مکان و امکانات مناسب جهت انجام پژوهش، بهره‌گیری از تکنولوژی روز دنیا، آشنایی با ابزارهای نوین و نوظهور پژوهشی مانند نرم‌افزار پژوهشی و کاربری آسان سامانه) در رابطه بین تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران و توسعه مستمر (اعم از کاهش باورهای ناکارآمد، بهبود کیفیت پایان نامه‌ها، افزایش خطرپذیری، تجاری‌سازی یافته‌های علمی پژوهشگران، افزایش خودباوری کارکنان، ایجاد فرهنگ موفق پژوهشی در سازمان، دستیابی به اهداف سازمانی، تبدیل آجا به یک سازمان بزرگ دانش‌بنیان، استفاده از اختراعات و اکتشافات ثبت شده، توسعه پایدار، ایجاد محصولات جدید علمی، بهره‌وری پژوهش، ایجاد ارزش افزوده، ترویج دانش در جامعه، توسعه پژوهش و فناوری، ارتقاء کیفیت پژوهش، افزایش تولید علم، نوآوری مستمر، توسعه کم هزینه، افزایش کیفیت خدمات و توسعه و پیشرفت جامعه) اثر تعدیل‌گری دارد.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

هر پژوهشی در پی دستیابی به اهداف و پاسخگویی به سوالات آن پژوهش، صورت می‌گیرد و نتایج آن، نشان‌دهنده میزان دستیابی به آن اهداف و پاسخگویی به سوالات است. تحقیق حاضر، الگوی تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران را مورد توجه قرار داده است. با توجه به تحلیل انجام شده، برای تبیین الگوی تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران، نتایج زیر حاصل شده است:

تبیین شرایط علی مؤثر در تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

با توجه به کدهای استخراج شده از مصاحبه‌های صاحب‌نظران و اسناد و مدارک، کدهای علم نافع با فراوانی ۹ و استخراج از مصاحبه ۲ نفر از اساتید صاحب‌نظر و ۲ سند از کتب و مقالات و درصد ۱.۷۳ مهم‌ترین کد و پس از آن کدهای اهمیت مطالعه با فراوانی ۳ و استخراج از مصاحبه ۱

نفر از صاحب‌نظر و ۱ سند از کتب و مقالات و درصد ۰.۵۸، کد توسعه پایدار با فراوانی ۳ و استخراج از ۲ مصاحبه اساتید صاحب‌نظر و ۰ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۰.۵۸، کد علم جهت‌دار با فراوانی ۳ و استخراج از ۰ مصاحبه اساتید صاحب‌نظر و ۱ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۰.۵۸، کد علم دین‌محور با فراوانی ۲ و استخراج از ۰ مصاحبه اساتید صاحب‌نظر و ۱ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۰.۳۸، در این طبقه از مهم‌ترین کدهای اخذ شده از مجموع اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب‌نظران است.

تبیین فرآیندهای تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

با توجه به کدهای استخراج شده از مصاحبه‌های صاحب‌نظران و اسناد و مدارک، کدهای فرهنگ انجام پژوهش در تمامی مطالعات با فراوانی ۷ و استخراج از مصاحبه ۲ نفر از اساتید صاحب‌نظر و ۰ سند از کتب و مقالات و درصد ۱.۳۵ مهم‌ترین کد و پس از آن کدهای تعریف برنامه بلندمدت با فراوانی ۷ و استخراج از مصاحبه ۳ نفر از صاحب‌نظر و ۰ سند از کتب و مقالات و درصد ۱.۳۵، کد تعریف برنامه میان مدت با فراوانی ۷ و استخراج از ۳ مصاحبه اساتید صاحب‌نظر و ۰ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۱.۳۵ در این طبقه از مهم‌ترین کدهای اخذ شده از مجموع اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب‌نظران است.

تبیین بسترسازهای (مداخله‌گرها) لازم برای تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

با توجه به کدهای استخراج شده از مصاحبه‌های صاحب‌نظران و اسناد و مدارک، کدهای افزایش دسترسی به اطلاعات با فراوانی ۱۸ و استخراج از مصاحبه ۲ نفر از اساتید صاحب‌نظر و ۶ سند از کتب و مقالات و درصد ۳.۴۶ مهم‌ترین کد و پس از آن کدهای حمایت و ایجاد انگیزه با فراوانی ۵ و استخراج از مصاحبه ۳ نفر از صاحب‌نظر و ۱ سند از کتب و مقالات و درصد ۰.۹۶، کد بهره‌گیری از تکنولوژی روز دنیا با فراوانی ۴ و استخراج از ۲ مصاحبه اساتید صاحب‌نظر و ۲ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۰.۷۷ در این طبقه از مهم‌ترین کدهای اخذ شده از مجموع اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب‌نظران است.

تبیین عوامل زمینه‌ای مؤثر در تعالی‌سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

با توجه به کدهای استخراج شده از مصاحبه‌های صاحب‌نظران و اسناد و مدارک، کدهای مسائل اصلی کشور با فراوانی ۱۳ و استخراج از مصاحبه ۲ نفر از اساتید صاحب‌نظر و ۱ سند از کتب و مقالات و درصد ۲.۵۰ مهم‌ترین کد و پس از آن کدهای مسائل حساس کشور با فراوانی ۱۱ و استخراج از مصاحبه ۲ نفر از صاحب‌نظر و ۱ سند از کتب و مقالات و درصد ۲.۱۲، کد ارتباط

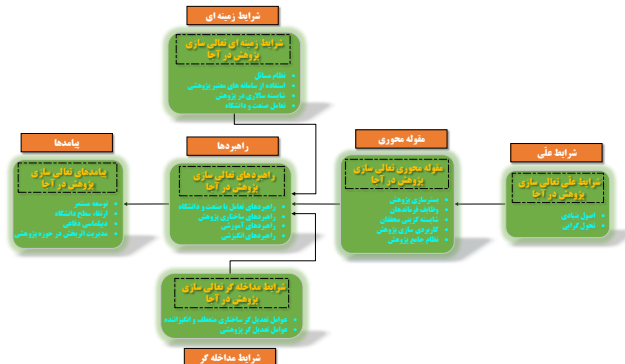
صنعت و دانشگاه با فراوانی ۱۱ و استخراج از ۳ مصاحبه اساتید صاحب نظر و ۱ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۲۰۱۲ در این طبقه از مهم ترین کدهای اخذ شده از مجموع اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب نظران است.

تبیین راهبردهای تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

با توجه به کدهای استخراج شده از مصاحبه های صاحب نظران و اسناد و مدارک، کدهای انتشار نتایج پژوهش با فراوانی ۱۲ و استخراج از مصاحبه ۱ نفر از اساتید صاحب نظر و ۵ سند از کتب و مقالات و درصد ۲۰۳۱ مهم ترین کد و پس از آن کدهای استفاده از نیروی نخبه خارج از آجا با فراوانی ۱۱ و استخراج از مصاحبه ۱ نفر از صاحب نظر و ۳ سند از کتب و مقالات و درصد ۲۰۱۲، کد پژوهش در راستای کشف علوم جدید با فراوانی ۶ و استخراج از ۱ مصاحبه اساتید صاحب نظر و ۲ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۱۰۱۵ در این طبقه از مهم ترین کدهای اخذ شده از مجموع اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب نظران است.

تبیین پیامدهای تعالی سازی پژوهش در ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

با توجه به کدهای استخراج شده از مصاحبه های صاحب نظران و اسناد و مدارک، کدهای مدیریت اطلاعات با فراوانی ۱۵ و استخراج از مصاحبه ۲ نفر از اساتید صاحب نظر و ۳ سند از کتب و مقالات و درصد ۲۰۸۸ مهم ترین کد و پس از آن کدهای ایجاد ارزش افزوده با فراوانی ۹ و استخراج از مصاحبه ۱ نفر از صاحب نظر و ۲ سند از کتب و مقالات و درصد ۱۰۷۳، کد بهره وری دانشگاه با فراوانی ۸ و استخراج از ۱ مصاحبه اساتید صاحب نظر و ۳ مورد از اسناد کتب و مقالات و درصد ۱۰۵۴ در این طبقه از مهم ترین کدهای اخذ شده از مجموع اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب نظران است. در انتها مدل پارادایمی حاصل شده از این تحقیق در غالب ابعاد و مولفه ها قابل مشاهده است.

شکل شماره ۳: مدل پارادایمی الگوی تعالی سازی پژوهش در آجا

فهرست منابع و مآخذ

الف) منابع فارسی

- سربلند، خیراله (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین حرفه گرایی با تعالی عملکرد کارکنان با نقش واسطه ای ارزشهای اخلاقی در دانشکده‌های علوم و فنون دریایی. **فصلنامه علمی آموزش علوم دریایی**، ۷(۱)، ۱۴۱.
- فراستخواه مقصود (۱۳۹۵). گاه و بی‌گاهی دانشگاه در ایران. تهران، نشر آگاه.
- طاهری، عبدالحسین؛ شمس‌بخش، مسعود (۱۳۹۵). آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی آموزشی و پژوهشی و فناوری. انتشارات دانشگاه پیام نور، چاپ اول، تهران.
- هومن، حیدرعلی (۱۳۹۸). راهنمای عملی پژوهش کیفی. سمت، هشتم.
- کرسول، جولیت (۱۳۹۴). پویای کیفی و طرح پژوهش، انتخاب از میان پنج رویکرد روایت پژوهی، پدیدارشناسی، نظریه داده‌بنیاد، قوم‌نگاری. مطالعه موردی، ترجمه حسن دانایی‌فرد و حسن کاظمی، انتشارات صفار.
- دانایی‌فرد، حسن؛ خیرگو، منصور؛ آذر، عادل و فانی‌علی‌اصغر (۱۳۹۱). فهم انتقال خط‌مشی اصلاحات اداری در ایران. پژوهشی بر مبنای راهبرد داده‌بنیاد، مدیریت فرهنگ سازمانی، ۱۲(۲)، ۱۸-۲۵.
- هادوی نژاد، مصطفی؛ دانایی‌فرد، حسن؛ آذر، عادل و خائف‌الهی، محمد (۱۳۹۸). کاوش فرآیند رفتارهای منافقانه در ارتباط بین فردی در سازمان با استفاده از نظریه داده‌بنیاد. **فصلنامه اندیشه مدیریت راهبردی**، ۴(۱)، ۸۷.
- منتظری، محمد (۱۳۹۰). طراحی مدلی برای ارتقاء انگیزه خدمت عمومی مدیران در ایران. پایان‌نامه دکتری، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده مدیریت و حسابداری، ۷۵-۷۶.
- رازینی، روح‌الله و عزیزی مهدی (۱۳۹۴). طرحی الگوی تصمیم‌گیری با رویکرد اسلامی. **فصلنامه مدیریت اسلامی**، ۲۳(۴)، ۸۳.
- طاهری، مرتضی؛ عارفی، محبوبه؛ پراختچی، محمدحسن و قهرمانی محمد (۱۳۹۲). کاوش فرآیند توسعه حرفه‌ای معلمان در مراکز تربیت معلم: نظریه داده‌بنیاد. **فصلنامه نوآوری‌های آموزشی**، ۱۲(۴۵)، ۱۵۳.
- استراوس، آنسلم و کوربین جولیت (۱۳۹۳). اصول روش تحقیق کیفی نظریه‌مبنایی - رویه‌ها و شیوه‌ها. بیوک محمدی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- دانایی‌فرد، حسن و امامی، سیدمجتبی (۱۳۸۶). تاملی بر نظریه‌پردازی داده‌بنیاد: استراتژی‌های پژوهش کیفی. **فصلنامه اندیشه مدیریت**.

ب) منابع انگلیسی

- www.hkamenei.ir